

за 1976. годину. Ако анализирамо утицај дијамантских алата у цени коштања као и утицај повећаних царинских оптерећења долазимо до закључка да се тиме умањује конкурентска способност у извозу и да то утиче на повећање цена на домаћем тржишту. Због тога би требало вратити царинске олакшице на дијамантске дискове, тестере и сегменте будући да не постоји за то домаћа производња. Улажу се напори да се постепено усвоји већа производња таквих алата у земљи али за сада је усвојена производња само дискова мањих димензија. Да би се уштедело на увозу ових алата организован је погон за тзв, регенерацију великих дискова при чему је потребан само увоз сегментата а и челичног носача што ће докзати своју рентабилност.

Модернизација опреме у каменоломима и преради

Ради повећања производње сировине првенствено би требало у каменоломе. Делнична опрема за каменоломе је домаћа а само специфична опрема из увоза. Специјалне дизалице у каменоломима као и у припреми за погоне прераде, нису само средства унутарњег транспорта него у овој специфичној производњи они су средства за производњу о чему с једне стране овисе капацитети сировина. Међутим, постоје неспоразуми око цена и рокова испоруке таквих дизалица са врло кратким роком испоруке из увоза. Потребна је реализација дате сугестије о кооперацији домаћих способних организација за овакву производњу са иностраним партнерима који су тиме овладали и располажу са савременом техничком документацијом.

Модернизација капацитета прераде једино је могућа нисталисањем савремених машина која наша машиноградња не производи, јер јој не би било рентабилно обзиром да би то била производња по комаду јер је промет такве специфичне опреме основних стројева за производњу веома опраничен и то само потребама ове још недовољно развијене индустрије.

Због тога би требало мерама економске политике поновно ублажити висину царинских дажбина да би у почетној инвестицији односно инвестицији у модернизацији могли бити конкуренти на светском тржишту и олакшати процедуру увоза. Уважавајући платно билансну ситуацију земље напомињемо да одређени ОУР-и имају обезбеђена средства и затворене финансијске конструкције и да због режима увоза овако резервисана средства се не буду могла користити.

Систем контингента за увоз опреме у републикама и покрајинама не одговара овој индустрији јер уз приоритет није и веће потребе она неће добити на ред за коришћење таквих средстава. Због тога требало би предвидети или препоручити одређени глобал у републикама са посебном наменом за ову индустрију.

Већа примена камена, мермера и гранита у грађевинарству а посебно у стамбеној изградњи

Што се тиче потрошње камена, мермера и гранита на домаћем тржишту грађевинарства, морамо констатовати да су грађевински објекти „добра дуготрајне потрошње и експлоатације кроз више генерација“ и да уградња камена, мермера и гранита уз техничка и функционална решења, обзиром на век трајања, у коначним трошковима инвестиција постаје економична и рента-

билна. Према томе камен, мермер и гранит није данас луксуз већ савремени грађевински материјал у свим објектима модерног грађевинарства па и у стамбеној изградњи. Употреба камена и мермера била би рационална и корисна уградњом на одређеним местима, као

мера и гранита на домаћем тржишту, те на основу компаративних предности у друштвеној производњи роба, уз самоорганизовање ових организација удруженог рада, као уз селективне економске мере искористили би потенцијалну могућност за повећање југословенског

Радови на путу Партизани — Венчани приводе се крају

што су улази стамбених зграда, подне и зидне плоче, подови одређених просторија у стану, прозорске клупице, степеништа, као и спољна облагања ниских или високих приземља у обичној или монтажној градњи. Нашим самоорганизовањем у привреди и у новим односима удруженог рада, пружају се могућности да радни људи могу више утицати на политику градње различитих грађевинских објеката. Самим тим камен, мермер и гранит може бити више примењиван него до сада како би та радни људи у употреби користили и уживали. За то је потребна чврста повезаност са инвеститорима, пројектантима, извођачима и корисницима уз доказивање савремености његове употребе и примене.

Сматра се да је снижење пореза на промет требало да обухвати и ову производњу ради већег пласмана у индивидуалној изградњи која је у односу на друштвену још увек веома значајна. Ова индивидуална градња била је и важан потрошач камена и мермера. Сматрамо да има оправдања овом захтеву јер за то постоје фактори друштвене корисности, а то је боље и веће коришћење прерађивачких капацитета камена и мермера и као један од важних фактора да повећање извоза може уследити условно већом потрошњом на домаћем тржишту. Камен, мермер и гранит је југословенски национални сировински производ, роба ширег јединства ног југословенског тржишта као и роба светског тржишта а у друштвеној производњи доказује компаративне предности и друштвену корисност. Према томе, на основу постојеће и још не истражене потенцијалне сировинске базе, достигнутог степена производних снага у експлоатацији сировине и прераде, потреба иностраног тржишта, а на темељу боље материјалне основе друштва у већој и широј примени камена, мер-

извоза и развој ове наше индустрије камена, мермера и гранита.

Станић Здравко; дипл. ек.

На Симпозијуму скулптуре „Бели венчац“ у Аранђеловцу

ЛУКА ТОМАНИЋ, вајар